

EZBERCİLERE SORUN, FRANSIZCA KLASİK BİR DİL MİDİR, DEYİN. KLASİK BİR DİLDİR DERLER! YA TÜRKÇE? KLASİK DEĞİL DERLER. ÖNCE, KLASİK DİL NE DEMEKTİR, HIÇ DÜŞÜNMEZLER! KUR'ANI ANA DİLİNE ÇEVİRME DENEMESİ BANA BİR ÇOK DİN GERÇEKLERİ GİBİ DİL GERÇEĞİNİ DE ÖĞRETTİ.

TÜRKÇENİN

ÜSTÜNLÜĞÜ

Türkçenin üstünlüğünden söz açmak bana düşmez. Çünkü Vefa İdadisinde öğrenci iken Türkçeden üç numara almışım. Ben Türkçenin üstünlüğüne inanmış bir insanım. Bence Türkçe klâsik bir dildir. Ancak, Türkçe klâsik bir dil demek okuyucuları inandırmaz. Niçin klâsik dil olduğunu da göstermek ister.

Bence, klâsik dil demek, üreme gücü çok olan dil demektir. Bu güç Türkçede vardır. Türkçe üreme gücü çok yüksek olan bir dildir. Ben bu anlayışı son günlerde yazdığım Eksik Adam adlı piyesimde bir münasebetle söz konusu olarak ahıyordum. Bu piyesi yazarken ufak bir deneme yapmak istedim. «Esmek» kelimesindeki «es» kökünü alıp Türk dil üreme kanunlarına göre ürettim. Sonunda ürçyenlerin sayısı iki yüz oldu! Eski, yeni sözlüklerde ise bu kökten olan kelimelerin sayısı yirmiden daha çok değildir. Türk

çe bu bakımdan güçlü bir dildir. Frengin idée fixe diye, Osmanlıcının fikri sabit diye iki kelimedenden yaptığı terimi Türkçe «saplantı» diye hem kısa, hem de, zengin anlamlı olarak yaratabiliyor..

Türkçe klâsik bir dildir. Çünkü hep kısa cümlelerden oluşan, parantez nedir bilmeyen «ve» diye A-

rapça kalıntısı olan edatı bırakmayan bir dildir. Dilde kimseyle açıklığın, kesinlik kendisidir. Elli, altmış, yetmiş kelimeli cümleler Türk dilinin öz malı olan cümleler değildir. Kur'an di- li klâsik dilin eşsiz örneğidir. Kur'an daki âyetler hep kısa âyetlerdir. Kur'an'ın u- kısza âyetlerinde bile kısazın âyetlerinde bile kısazın etkisi yapan bir nitelik vardır.

Türkçenin klâsik dil olduğunu gösteren özelliklerinden biri de birinci sınıf bir hitabet dili olmasıdır. Hitabet dili telkin, sindirim gücü yüksek olan bir dildir. Türk hatipler yalnız dili ile konuşmaz, dili konuşurken gövdesi ile de konuşur. Türk yaşayımını yakından inceleyen fikir adamları en ümmî olanlarından en aydın olanlarına ka-

ro anlayışını köy sohbet oyunlarında görebilirsiniz. Bu oyunlar köylerde piyessiz, sahnesiz, dekorsuz, suflörsüz olarak, irticalen, doğma oynanır. Türk halkının «öz tiyatro» adını verdiği bu tiyatro anlayışı tiyatro estetiği bakımından çok ilerli bir anlayıştır (★)

Son günlerde gazetelerde okumuştum, ünlü ressam Picasso bizim aradığımız non figüratif resim hattatlık sanatıdır, diyerek Türk yazı sanatının büyüklüğünü anlatmış. Eğer on dokuzuncu yüzyılın ortasından beri Batı tiyatrosunu edebiyat sanatının kulluğundan kurtarmak için çalışan Batı tiyatro öncüleri, günün birinde, köy sohbet oyunlarımızı görecekt olurlarsa, bu sefer onlar da yüz yıldan beri aradığımız öz tiyatro Türk Halk Tiyatrosudur, diyeceklerdir.

(★) İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Tiyatro (Yeni Adam Yayınlarından).

Yazan: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

dar Türk halkının birinci sınıf hatip olduğunu görürler.

Türklerdeki bu anlatım, sindirim gücü halk oyunlarında, halk tiyatrolarında da göze çarpar. Belki hiçbir dil Türk dili kadar gösteride, gürlüme (déclamation) el verişli değildir. Türkler birinci sınıf aktör olmakla da kalmamışlar, yepyeni bir tiyatro anlayışı ile dünyaya örnek olmuşlardır. Bu tiyat

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200306